

ชื่อเรื่อง	ความคาดหวังของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกพืชอาหารและพลังงานทดแทน ในเขตพื้นที่นิคมสหกรณ์แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายสุภชัย ลิขิตธนวงษ์
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบริหารการชนบท
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ กังวล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกพืชอาหารและพลังงานทดแทน 2) ความคาดหวังและสิ่งที่ได้รับจริงของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกพืชอาหารและพลังงานทดแทน 3) เปรียบเทียบความคาดหวังและสิ่งที่ได้รับจริงของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกอาหารและพลังงานทดแทน 4) ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกพืชอาหารและพลังงานทดแทน ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยคือ เกษตรกรที่รับการอนุมัติจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เข้าร่วมโครงการปลูกพืชอาหารและพลังงานทดแทน ในเขตพื้นที่นิคมสหกรณ์แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 207 ราย โดยการสัมภาษณ์ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผลการวิจัยมีดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ผลการวิจัยเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯสองในสามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 59.40 และสมรสแล้ว ร้อยละ 88.90 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน มีรายได้จากการขายถั่วเหลือง มากกว่า 25,000 บาท ถึง ร้อยละ 87.00 มีการใช้เงินทุนจากสหกรณ์การเกษตร เฉลี่ย ร้อยละ 53.10 และมีสภาพการถือครองที่ดินของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 83.10 เป็นของตนเอง โดยมีขนาดพื้นที่ปลูกถั่วเหลือง โดยเฉลี่ย 4.96 ไร่ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับถั่วเหลือง เฉลี่ยปีละ 2 ครั้ง แล้วยังมีประสบการณ์ในการปลูกถั่วเหลือง เฉลี่ย 3 ปี

ความคาดหวังและสิ่งที่ได้รับจริงของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯปลูกพืชอาหารและพลังงานทดแทน ในเขตพื้นที่นิคมสหกรณ์แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน พบว่า 1) ด้าน

การสนับสนุนปัจจัยการผลิตมีความคาดหวังระดับมากที่สุด สิ่งที่ได้รับจริงปานกลาง 2) ด้านผลตอบแทนจากถั่วเหลืองมีความคาดหวังระดับมากที่สุด สิ่งที่ได้รับจริงปานกลาง 3) ด้านสิ่งแวดล้อมมีความคาดหวังระดับปานกลาง สิ่งที่ได้รับจริงมากที่สุด และ 4) ด้านการยอมรับจากสังคมมีความคาดหวังระดับมาก สิ่งที่ได้รับจริงน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและสิ่งที่ได้รับจริงของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกพืชอาหารและพลังงานทดแทนในเขตพื้นที่นิคมสหกรณ์แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคาดหวัง ที่แตกต่างไปจากสิ่งที่ได้รับจริง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ด้านผลตอบแทนจากถั่วเหลือง ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการยอมรับจากสังคม โดยสิ่งที่ได้รับจริงน้อยกว่าความคาดหวังไว้ (เฉลี่ย 2.90 และ 3.79)

ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ พบว่าเกษตรกรยังต้องการการสนับสนุนปัจจัยการผลิตมากกว่าที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน แต่สหกรณ์ผู้รับผิดชอบโครงการก็สามารถช่วยเหลือปัจจัยการผลิตได้อย่างจำกัดและได้รับผลตอบแทนจากถั่วเหลืองน้อยกว่าที่ตั้งความคาดหวังไว้ เพราะเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ไม่ทำตามขั้นตอนการผลิตที่ถูกต้องตามหลักการของนักวิชาการเกษตรที่เข้าไปให้ความรู้ ทำให้ได้ผลผลิต (ถั่วเหลือง) ที่ไม่ได้มาตรฐานตามที่สหกรณ์ผู้เป็นเจ้าของโครงการกำหนดไว้ จึงทำให้ไม่ได้รับการประกันราคา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงการปลูกถั่วเหลืองว่ามีประโยชน์ สามารถป้องกันการชะล้างหน้าดิน และ การพังทลายของดิน เสริมสร้างอินทรีย์วัตถุในดิน ช่วยลดวงจรการแพร่ระบาดของแมลงศัตรูพืช ช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ช่วยเสริมสร้างให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ และช่วยสร้างความชุ่มชื้นให้กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการการยอมรับจากสังคมเพราะแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้นำด้านการปลูกถั่วเหลืองและยังเป็นที่พึ่งพาของเกษตรกรคนอื่น นำมาซึ่งความภาคภูมิใจในตนเอง แต่เกษตรกรที่จะได้รับการยอมรับจากสังคมนั้นมีจำนวนน้อย เพราะการที่เกษตรกรจะได้รับการยอมรับนั้นจะต้องประสบความสำเร็จในด้านปลูกถั่วเหลืองอย่างแท้จริง

Title	Farmer Participants' Expectation in Food Crops and Alternative Energy Project in Mae Taeng Cooperative Estate Area Chiang Mai Province
Author	Mr. Supachai Likittanawong
Degree of	Master of science in Rural Resources Development
Advisory Committee Chaiperson	Assistant Professor Dr. Surachai Kungwon

ABSTRACT

This study was conducted to explore the following: 1) socio-economic characteristics of the farmers joining the food and the renewal energy plant growing project in Maetaeng cooperative estate area, Chiang Mai province; 2) expectation and outcomes of the farmers joining the food and the renewal energy plant growing project; 3) the expectation comparison and outcomes of the project; and 4) problems encountered and suggestions of the farmers. Interview was used for data collection administered with 207 farmers joining the project. They were obtained by simple random sampling. Obtained data were analyzed by using the SPSS/for windows.

Findings showed that two-thirds of the informants were male, 49 years old on average, and elementary school graduates. Almost all of the informants were married and they had 3-4 family members. They earned 25,000-30,001 baht from soybean selling and 30,000 baht from others. The informants used the capital from an agricultural cooperative for 53.10 percent on average. Almost all of them had their own agricultural land and they had 4.96 rai of soybean cultivation land. Most of the informants were members of an agricultural cooperative. They had a training experience on soybean growing twice a year on average. Besides, they had 4 years of experience in soybean growing on average.

Regarding the expectation and outcomes of the farmers joining the food and the renewal energy plant growing project, the following were found: 1) there was a highest level of the expectation in production factor support but the informants obtained it at a moderate level; 2) there was a highest level of the expectation in the return of soybean growing but the informants obtained it at a moderate level; 3) there was a moderate level of the expectation in the environment but the informant obtained it at a highest level; and 4) there was a high level of the

expectation in the social recognition but the informants obtained it at a lowest level. Findings also showed that the informants had the expectation which was different from what they obtained on the four aspects: production factor support; return from soybean growing; environment; and social recognition.

For problems encountered and suggestion, the informants needed production factor support more than ever. However, there was a limitation support by the cooperative responsible for the project. The informants obtained the returns from soybean growing which was less than their expectation because most of them did not follow the correct steps of standard soybean production. The traditional soybean production had high production costs due to careless planning on soil and topographic conditions. Regarding environmental conservation, the informants lacked of knowledge and understanding about the advantage of soybean growing on the prevention of soil erosion, organic matter enrichment, insects, and greenhouse effect. Most of the informants needed the social recognition on being the leaders of soybean growers. However, the informants could be well recognized if only they were successful in soybean growing.